

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 73/2505

กระทรวงการคลัง โดยขุนบริรักษ์ทวัญญู ผู้ว่าราชการจังหวัดอุทัยธานี ผู้รับมอบอำนาจโจทก์ นายสุตใจ
กรรมเลขที่ 1 นายพร้อม ปาลวัฒน์ ที่ 2 นายสุพจน์ ชันตะ ที่ 3 จำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 448, พ.ร.บ.ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2497 มาตรา 71,
พ.ร.บ.ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2497 มาตรา 72, พ.ร.บ.ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2497 มาตรา
79, พ.ร.บ.ข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2497 มาตรา 71, พ.ร.บ.ข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2497 มาตรา 72,
พ.ร.บ.ข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2497 มาตรา 79

ย่อ / หลักกฎหมาย

กรณีข้าราชการประมาทเลินเล่อเป็นเหตุให้เงินของทางราชการถูกยกออกไป อายุความ 1 ปี ตาม
ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 448 นับแต่วันที่ผู้เสียหายได้รับทราบรายงานการ
สอบสวนว่าจำเลยต้องรับผิดชอบ คำสั่งทางราชการมิให้นายอำเภอเก็บเงินไว้เกิน 8,000 บาท ถ้าเกินให้
นายอำเภอหรือผู้รักษาการแทนนำส่งจังหวัดแต่ถ้าติตราขการจะนำส่งเองไม่ได้ก็ให้ตั้งกรรมการ
อำเภออย่างน้อย 2 นาย คำนวณเงินไปส่งได้ จำเลยที่ 1 เป็นนายอำเภอ ได้เก็บเงินไว้เกินจำนวนที่
กำหนด จำเลยที่ 1 ติตราขการจึงสั่งตั้งกรรมการอำเภอ 3 นาย คำนวณเงินไปส่งจังหวัดโดยระบุชี้ว่าต้อง
ร่วมกันระวังรักษาและห้ามมิให้แย่งย้ายจากกันตลอดเวลาที่เงินอยู่ในความรับผิดชอบแต่จำเลยที่
2 ซึ่งขณะนั้นรักษาการแทนนายอำเภอได้มอบเงินให้กรรมการอำเภอเพียง 2 นาย คำนวณเงินไปส่ง
เพราะกรรมการอำเภออีก 1 นายนั้นติตราขการแต่ก็ได้ให้ตำรวจอีก 2 นาย ร่วมทางไปด้วย ในการส่ง
เงิน จำเลยที่ 3 ซึ่งเป็นกรรมการคำนวณไปด้วยกลับนั่งรออนอกห้องสรรพากรและห้องคลังจังหวัด
ปล่อยให้กรรมการอีก 1 นายเอาเงินเข้าไปส่งผู้เดียว เป็นเหตุให้กรรมการผู้นั้นทำลายใบนำส่งและ
เขียนขึ้นใหม่เป็นนำเงินส่งน้อยกว่าจำนวนที่รับมอบมาแล้วยกเอาเงินที่เหลือไว้เป็นของตน
ดังนี้ จำเลยที่ 3 ต้องรับผิดชอบละเมิดเพราะจำเลยฝ่าฝืนคำสั่งของนายอำเภอผู้บังคับบัญชาตาม
พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.2497 มาตรา71,72,79 ความเสียหายจึงได้เกิดขึ้น
ส่วนจำเลยที่ 1 ถึงแม้จะฝ่าฝืนคำสั่งเก็บเงินไว้เกินจำนวนที่กำหนด แต่ความเสียหายยังไม่เกิดขึ้นใน
ตอนนั้น และจำเลยที่ 1,2 ก็ได้สั่งการไปโดยชอบแล้ว ในการคำนวณไปส่งจำเลยที่ 1,2 จึงไม่ต้อง
รับผิดชอบ

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องว่า จำเลยทั้ง 3 ปฏิบัติหน้าที่ราชการบกพร่องประมาทเลินเล่อในการเก็บรักษาเงิน และ
การนำเงินส่งจังหวัดเป็นเหตุให้นายสุทิน ปัญญาโชติยกเงินไป 19,000 บาท แต่นายสุทินใช้เงิน
คืนบ้างแล้วจึงขอให้จำเลยร่วมกันใช้เงินที่ขาด 17,593.12 บาทจำเลยให้การว่า ไม่ได้ประมาท
และจำเลยที่ 2, 3 ต่อสู้ว่าคดีขาดอายุความ 1 ปี แล้วศาลชั้นต้นเห็นว่านายสุทินปลอมใบนำส่งเงิน
เป็นเรื่องสุจริตจำเลยไม่ได้เกี่ยวข้องในการทุจริตด้วย พิพากษายกฟ้องโจทก์อุทธรณ์ศาลอุทธรณ์
เห็นว่าจำเลยที่ 3 ผู้เดียวประมาท พิพากษาแก้ไขให้จำเลยที่ 3 ใช้เงินตามฟ้องโจทก์ฎีกาให้จำเลยที่ 1,
2 ร่วมรับผิดชอบ ส่วนจำเลยที่ 3 ฎีกาขอให้ยกฟ้องศาลฎีกาเห็นว่า ในปัญหาอายุความตาม
ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 448 นับแต่วันที่ผู้เสียหายรู้ถึงการละเมิดและรู้ตัวผู้จะต้อง
ใช้ค่าสินไหมทดแทน เรื่องนี้ ทางการตั้งกรรมการสอบสวนและได้รายงานเสนอผลการสอบสวนว่า

จำเลยต้องรับผิดชอบเมื่อ 29 ธันวาคม 2499 นับถึงวันฟ้อง (25 ธันวาคม 2500) ยังไม่เกิน 1 ปีคดีไม่ขาดอายุความส่วนปัญหาความรับผิดชอบ เห็นว่า ถึงแม้จำเลยที่ 1 และที่ 2 ซึ่งรักษาการแทน จำเลยที่ 1 มิได้ปฏิบัติตามระเบียบและคำสั่งทางราชการโดยเก็บรักษาเงินไว้เกินกว่า 8,000 บาท เกินกว่าที่กระทรวงการคลังกำหนดก็ดี แต่ในระยะแรกนี้ความเสียหายไม่เกิดขึ้นความเสียหายเพิ่งเกิดขึ้นตอนที่นายสุทินกับจำเลยที่ 3 นำเงินไปส่งคลังซึ่งห่างไกลกับเหตุที่จำเลยที่ 1, 2 รักษาเงินไว้เกินกว่าที่ทางราชการกำหนดยังไม่พอถือว่าจำเลยที่ 1, 2 ประมาทเลินเล่อเพราะเหตุนี้การนำเงินส่ง มีคำสั่งกระทรวงการคลังว่า ถ้านายอำเภอหรือผู้รักษาการแทนติดราชการอื่นที่สำคัญกว่า ก็ให้จัดกรรมการอำเภอ 2 นายไปส่งแทนได้จำเลยที่ 1 นายอำเภอติดราชการ จึงสั่งตั้งกรรมการ 3 นาย (คือ นายสุทิน สมุห์บัญชีอำเภอตรี, จำเลยที่ 3 ป่าไม้อำเภอ, นายจันทร์ อนามัยอำเภอ) ซึ่งเป็นกรรมการอำเภอนำเงินไปส่ง ซึ่งชอบด้วยระเบียบทางราชการแล้วส่วนจำเลยที่ 2 เป็นปลัดอำเภอซึ่งขณะนั้นรักษาการแทนนายอำเภอก็ได้กรรมการ 2 นายไปส่งเงิน เพราะกรรมการอีก 1 นายติดราชการและอยู่ในอำนาจของจำเลยที่ 2 ที่จะตั้งกรรมการ 2 นายไปส่งเงินได้ ทั้งได้ให้ตำรวจอีก 2 นายร่วมทางไปด้วย จำเลยที่ 2 จึงไม่ต้องรับผิดชอบสำหรับจำเลยที่ 3 ปรากฏว่า เวลานั้นนายสุทินนำเงินเข้าไปส่งในท้องสรรพากรจังหวัดและคลังจังหวัด กลับนั่งรออยู่ข้างนอก ผิดจากคำสั่งของจำเลยที่ 1 จึงเป็นโอกาสให้นายสุทินยกยอกเงินได้ โดยทำลายใบนำส่งเขียนขึ้นใหม่ เป็นนำเงินส่งตามจำนวนใหม่ที่น้อยกว่าเดิม จำเลยที่ 3 มีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาที่ชอบด้วยกฎหมาย และเอาใจใส่ระวังรักษาประโยชน์ของทางราชการตามพระราชบัญญัติข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2497 มาตรา 71, 72, 79 เมื่อจำเลยฝ่าฝืนและเกิดความเสียหายขึ้น จำเลยที่ 3 ต้องรับผิดชอบละเมิดร่วมกับนายสุทิน ซึ่งถูกพิพากษาให้ใช้เงินที่ยกยอรายเดียวกันนี้ในคดีอาญาแดงที่ 269/2499 แล้ว พิพากษาแก้ให้จำเลยที่ 3 ร่วมกับนายสุทินใช้เงินตามฟ้องพร้อมดอกเบี้ยให้โจทก์

องค์คณะ

ศรีราม สีวาระวิโรจน์ · ประกอบ หุตะสิงห์ · พจน์ ปุษปาคม

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://thaideka.online/deka/73/2505>